

OBSAH

Kapitola I

PŘEDMĚT A METODA POLITICKÉ EKONOMIE	5
1. Materiální výroba — určující podmínka života lidské společnosti	5
2. Výrobní vztahy jako společenská forma výroby	9
3. Celkový proces společenské výroby	11
4. Ekonomické zákony vývoje společnosti	17
5. Předmět a metoda politické ekonomie	20
6. Vývoj politické ekonomie jako vědy a její třídní charakter	23

KAPITALISTICKÝ VÝROBNÍ ZPŮSOB	27
-------------------------------	----

Kapitola II

VÝROBA ZBOŽÍ A PENÍZE. ZÁKON HODNOTY	29
1. Vznik, vývoj a hlavní rysy výroby zboží	29
2. Zboží a jeho vlastnosti	31
3. Formy hodnoty a vznik peněz	36
4. Funkce peněz	41
5. Zákon hodnoty a tržní mechanismus	49
6. Zbožní fetišismus	52

Kapitola III

KAPITÁL A NADHODNOTA	53
1. Podstata kapitalistického vykořisťování	53

2. Stupeň kapitalistického vykořisťování a způsoby jeho zvyšování — míra a masa nadhodnoty	62
3. Stadia vývoje kapitalistické výroby	68
4. Mzda za kapitalismu	70
5. Zákon nadhodnoty jako základní ekonomický zákon kapitalismu	72
6. Akumulace kapitálu	73
7. Organické složení kapitálu a důsledky jeho růstu	76
8. Všeobecný zákon kapitalistické akumulace	80

Kapitola IV

FORMY A DRUHY KAPITÁLU A ROZDĚLOVÁNÍ SPOLEČENSKÉ NADHODNOTY 83

1. Koloběh a obrat kapitálu	83
2. Zisk	88
3. Další jevové formy nadhodnoty	95
4. Národní důchod	109

Kapitola V

REPRODUKCE A HOSPODÁŘSKÉ KRIZE 112

1. Výroba jako reprodukce	112
2. Reprodukce individuálního a společenského kapitálu	114
3. Podmínky realizace při kapitalistické prosté reprodukci	117
4. Podmínky realizace při kapitalistické rozšířené reprodukci	120
5. Hospodářský cyklus a jeho fáze	125
6. Ekonomické a sociální důsledky krizí	134

Kapitola VI

LENINOVA TEORIE IMPERIALISMU 136

1. Příčiny vzniku monopolního kapitalismu	136
2. Leninova teorie imperialismu	138
3. Historické místo imperialismu	142

Kapitola VII

MONOPOLY A FINANČNÍ KAPITÁL 146

1. Podstata a formy monopolů	146
------------------------------	-----

2. Monopolní struktura ekonomiky	151
3. Monopoly a konkurence	153
4. Koncentrace bank a současná úloha bankovních monopolů	157
5. Současné formy nadvlády finančního kapitálu	159
6. Finanční oligarchie	161
7. Monopolní zisk a monopolní cena	164

Kapitola VIII

STÁTNĚ MONOPOLNÍ KAPITALISMUS 174

1. Příčiny vzniku státně monopolního kapitalismu a jeho podstata	174
2. Formy státních zásahů do reprodukčního procesu	177
3. Kapitalistický státní výrobní sektor	187
4. Státně monopolní programování (plánování)	194

Kapitola IX

KAPITALISTICKÁ SVĚTOVÁ HOSPODÁŘSKÁ SOUSTAVA 200

1. Podstata a vývoj kapitalistické světové hospodářské soustavy	200
2. Základní formy mezinárodní kapitalistické dělby a jejich vývoj	201
3. Koloniální soustava a její rozpad. Základní rysy ekonomiky rozvojových zemí	222

Kapitola X

REPRODUKCE MONOPOLNÍHO KAPITÁLU A JEJÍ CYKICKÝ CHARAKTER PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE 237

1. Hlavní podmínky a činitelé poválečného ekonomického vývoje vyspělých kapitalistických zemí	237
2. Tendence ekonomického růstu a zvláštnosti průmyslového cyklu vyspělých kapitalistických zemí po druhé světové válce	249
3. Nerovnoměrnost, rozpornost a sociálně ekonomické důsledky reprodukce monopolního kapitálu po druhé světové válce	256

Kapitola XI

POSTAVENÍ DĚLNICKÉ TŘÍDY A OSTATNÍCH PRACUJÍCÍCH V SOU- DOBÉM KAPITALISMU 261

1. Strukturální změny ve složení dělnické třídy a ostatních pracujících	262
2. Změny v postavení dělnické třídy	265

3. Stávkové hnutí dělnické třídy	271
<i>Kapitola XII</i>	
MARXISTICKÁ TEORIE ZÁNÍKU KAPITALISMU	274
1. Obecná nutnost zániku kapitalismu	274
2. Všeobecná krize kapitalismu	282
 SOCIALISMUS — PRVNÍ FÁZE KOMUNISTICKÉHO VÝROBNÍHO ZPŮSOBU	
<i>Kapitola I</i>	
SOCIALISMUS JAKO PRVNÍ FÁZE KOMUNISTICKÉHO VÝROBNÍHO ZPŮSOBU	293
1. Historická nutnost vzniku komunismu	293
2. Charakteristické rysy komunistického hospodářského systému	297
3. Zvláštnosti předmětu a metody ekonomické teorie socialismu	303
<i>Kapitola II</i>	
VZNIK SOCIALISTICKÉHO VÝROBNÍHO ZPŮSOBU	309
1. Nutnost přechodného období od kapitalismu k socialismu	309
2. Vznik přechodného období od kapitalismu k socialismu	311
3. Sociálně ekonomická struktura společnosti v přechodném období	315
4. Budování materiálně technické základny socialismu	319
5. Socialistická přestavba zemědělství	322
6. Obecné zákonitosti přechodu od kapitalismu k socialismu	326
<i>Kapitola III</i>	
VÝROBNÍ SÍLY A CHARAKTER PRÁCE ZA SOCIALISMU	330
1. Materiálně technická základna socialismu	330
2. Charakter práce za socialismu	335
3. Podněty k práci za socialismu	341
4. Efektivnost společenské práce	343

Kapitola IV

SOCIALISTICKÉ VLASTNICTVÍ A JEHO FORMY 347

1. Obecná charakteristika společenského vlastnictví 348
2. Socialistické společenské vlastnictví výrobních prostředků 353
3. Formy socialistického vlastnictví 357

Kapitola V

PLÁNOVITÉ ŘÍZENÍ SOCIALISTICKÉ VÝROBY 363

1. Plánovitost jako ekonomický zákon socialismu 363
2. Principy plánovitého řízení 370
3. Formy a metody plánovací činnosti 372
4. Organizace plánovitého řízení v ČSSR 376

Kapitola VI

ZBOŽNĚ PENĚŽNÍ VZTAHY ZA SOCIALISMU 382

1. Místo zbožně peněžních vztahů za socialismu 382
2. Základní rysy socialistické zboží výroby 386
3. Peníze a jejich funkce 390
4. Působení zákona hodnoty a cena 393
5. Kritika tzv. tržního socialismu 397

Kapitola VII

ROZDĚLOVÁNÍ A SPOTŘEBA 400

1. Místo rozdělování v socialistických výrobních vztazích 400
2. Mzda a její funkce 406
3. Rozdělování ze společenských spotřebních fondů 411
4. Spotřeba a životní úroveň 414

Kapitola VIII

SOCIALISTICKÁ ROZŠÍŘENÁ REPRODUKCE 422

1. Podstata a základní rysy socialistické rozšířené reprodukce 422
2. Společenský produkt a národní důchod 425
3. Proporce socialistické rozšířené reprodukce 433

4. Rozšířená reprodukce pracovní síly	440
---------------------------------------	-----

Kapitola IX

PLÁNOVITÝ RŮST NÁRODNÍHO DŮCHODU	443
---	------------

1. Faktory růstu národního důchodu	443
2. Dynamická povaha investic v socialistické reprodukci	445
3. Investiční faktory růstu národního důchodu	448
4. Efektivnost investic	452
5. Technický rozvoj	455
6. Kvantifikace a typy technického rozvoje	457

Kapitola X

OBĚH ZBOŽÍ A FINANCE	463
-----------------------------	------------

1. Oběh a jeho úloha v reprodukčním procesu	463
2. Formy a organizace socialistického oběhu	467
3. Maloobchodní cena a náklady oběhu	470
4. Zahraniční obchod a jeho úloha v socialistické reprodukci	472
5. Socialistické finance	474
6. Soustava státního rozpočtu	476
7. Úvěrová soustava	480
8. Peněžní oběh za socialismu	484

Kapitola XI

SOCIALISTICKÝ PODNIK	487
-----------------------------	------------

1. Podnik a celospolečenská kooperace	487
2. Fondy podniku	491
3. Chozrasčot a rentabilita podniku	495

Kapitola XII

SOCIALISTICKÝ PODNIK V ZEMĚDĚLSTVÍ	502
---	------------

1. Ekonomické postavení zemědělských družstev v socialistické ekonomice	502
2. Diferenční renta za socialismu	507
3. Ceny zemědělských produktů	511
4. Tvorba a rozdělování důchodů zemědělských družstev	515

Kapitola XIII

SOCIALISTICKÁ SVĚTOVÁ HOSPODÁŘSKÁ SOUSTAVA	519
1. Vznik a základní rysy světové socialistické hospodářské soustavy	519
2. Formy hospodářské spolupráce zemí RVHP	529
3. Socialistická ekonomická integrace	532
4. Hospodářské soutěžení dvou světových soustav	537

Kapitola XIV

ZÁKONITOSTI PŘECHODU OD SOCIALISMU KE KOMUNISMU	549
1. Obecná charakteristika komunismu	549
2. Materiálně technická základna komunismu a charakter práce	552
3. Vytvoření všelidového vlastnictví	557
4. Rozdělování a spotřeba za komunismu	560